

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich

DSRiN-VII.0512.2.2024

Warszawa, 29 stycznia 2025 r.

Pan

Sebastian Adamowicz

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z 12 listopada 2024 r. w przedmiocie zgłoszonego postulatu legislacyjnego dot. art. 87 i art. 603² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568), dalej „k.p.c.”, uprzejmie informuję.

Postulat dodania do art. 602 k.p.c. proponowanego § 2 o treści: „**§ 2. Art. 87 § 3 stosuje się odpowiednio**”, nie znajduje proceduralnego uzasadnienia.

Należy podkreślić, że przepis art. 602 k.p.c. rozstrzyga o właściwości miejscowej sądu opiekuńczego w sprawie o ustanowienie kuratora, zaś proponowany § 2 zawiera w swej treści odwołanie do art. 87 § 3 k.p.c, który określa krąg podmiotów mogących pełnić funkcję pełnomocnika w postępowaniu cywilnym. Wobec powyższego, nie analizując stricte zasadności złożonej propozycji, wyrazić należy dla niej dezaprobatę.

W przedmiocie zasadności postulatu polegającego na dodaniu § 3 do art. 603² k.p.c. o treści: „**§ 3. Przepisu § 2 nie stosuje się w sprawie o ustanowienie kuratora dla dochodzenia ojcostwa albo macierzyństwa.**”, mając na uwadze brzmienie art. 96 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 959), dalej „u.k.s.c.”, modyfikacja również wydaje się zbędna. Ustawodawca w art. 96 u.k.s.c. wymienił podmioty zwolnione od kosztów z mocy ustawy, do których zaliczyć należy między innymi stronę dochodzącą ustalenia ojcostwa lub macierzyństwa oraz roszczeń z tym związanych (vide art. 96 ust. pkt 1 u.k.s.c.), przy czym decyduje tutaj rzeczywisty charakter dochodzonego roszczenia, a nie jego nazwa lub podstawa. Zatem będą to roszczenia przewidziane w art.: 84 (powództwo o ustalenie ojcostwa), 141 (roszczenia matki dziecka pozamałżeńskiego) i 142 (roszczenie w przypadku uwiarygodnionego ojcostwa) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.), dalej „k.r.o.”. Do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie lub powodujące wydatki, chyba że ustawa stanowi inaczej, na które składają się opłaty oraz wydatki wyszczególnione w art. 5 u.k.s.c. (vide art. 2 u.k.s.c.). Strona powodowa dochodząca ustalenia ojcostwa i roszczeń z tym związanych zwolniona też jest m.in. z obowiązku ponoszenia wydatków np. na przeprowadzenie dowodu z badań

kodu genetycznego czy przeprowadzenie dowodu z badań antropologicznych. Okoliczność, że strona taka nie składa zaliczki na przeprowadzenie dowodu, nie uzasadnia odmowy uwzględnienia jej wniosku dowodowego, jeżeli jest on uzasadniony (por. wyr. SN z 16.1.1998 r., I CKU 198/97, Prok. i Pr. – wkł. 1998, Nr 6, s. 31; wyr. SN z 27.1.1971 r., III CRN 438/70, Legalis).

Dodatkowo wymaga podkreślenia, że ustawodawca poza domniemaniem pochodzenia dziecka od męża matki i uznaniem ojcostwa w art. 84 k.r.o. uregulował trzeci sposób ustalania ojcostwa prawnego w formie orzeczenia sądu, wskazując także na krąg podmiotów czynnie legitymowanych do wytoczenia powództwa w powyższym zakresie, do którego należą dziecko, matka oraz domniemany ojciec dziecka. Legitymacja czynna matki i domniemanego ojca została jednak ograniczona czasowo – nie mogą wytoczyć powództwa po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności (ograniczenie to nie dotyczy dziecka oraz prokuratora – art. 86 k.r.o.). W przypadku, gdy powodem jest matka dziecka lub dziecko, pozwanym jest tylko domniemany ojciec, a gdy nie żyje, powództwo zostaje wytoczone przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy (art. 84 § 3 k.r.o.). Z kolei domniemany ojciec dziecka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko dziecku i matce. Jeżeli matka dziecka nie żyje, powództwo wytacza się przeciwko dziecku, a jeżeli dziecko nie żyje – przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy (vide art. 84 § 4 k.r.o.). Z powyższego wynika że sąd opiekuńczy z urzędu ustanawia w sprawie kuratora, mając na względzie treść art. 96 u.k.s.c.

Z wyrazami szacunku
Dorota Łopalewska
Dyrektor
Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich
/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	5322863.13929111.10574255
Nazwa dokumentu	odpowiedź na petycję Sebastia Adamowicza z 12.11. 2024 r..pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź na petycję Sebastia Adamowicza z 12.11. 2024 r.
Sygnatura dokumentu	DSRiN-VII.0512.2.2024
Data dokumentu	2025-01-29 16:41:24
Skrót dokumentu	F4123A7EB221F8E7C43CD87068F34B966B9C71C5
Wersja dokumentu	1.15
Data podpisu	2025-01-29
Sygnatariusz	Dorota Anna Łopalewska
Stanowisko	Dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.124.96.96.
Data wydruku:	2025-01-30 15:33:47
Autor wydruku:	Żołądek Paulina w zastępstwie za . Sekretariat DSRiN-VII